

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **P. H. D.,** zast. Mgr. Alexandrem Vaškevičem, advokátem, se sídlem v Plzni, Františkánská 7, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 9. 9. 2004, č. j. 60 Az 97/2004 -19,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností napadá shora označený rozsudek Krajského soudu v Plzni, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného správního orgánu ze dne 1. 6. 2004, č. j. OAM-340/LE-B01-B03-2004. Tímto rozhodnutím byla žádost stěžovatele o udělení azylu zamítnuta dle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu) jako zjevně nedůvodná.

Stěžovatel v kasační stížnosti rovněž požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Proti označenému rozhodnutí správního orgánu podal stěžovatel žalobu, ve které požadoval přezkoumání napadaného rozhodnutí. V žalobě stěžovatel toliko opětovně uváděl důvody, pro které žádal o udělení azylu před správním orgánem, tedy zejména tíživou

životní situaci v domovské zemi. Požadoval zrušení napadaného rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu řízení.

V následném rozsudku dospěl krajský soud obdobně jako správní orgán k závěru, že stěžovatel domovskou zemi neopustil z důvodů upravených zákonem o azylu, t. j. v důsledku pronásledování pro uplatňování politických práv a svobod, nebo pro odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů (§ 12 zákona o azylu). Krajský soud přisvědčil žalovanému správnímu orgánu, že důvodem žádosti o azyl byly ekonomické a rodinné důvody, potažmo pak legalizace pobytu. Z hlediska takto uváděných důvodů žádosti o udělení azylu se krajský soud zcela ztotožnil s právním názorem a závěrem žalovaného správního orgánu o zamítnutí žádosti o azyl jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. Krajský soud uzavřel, že neshledal naplnění žádného žalobního bodu a žalobu proto jako nedůvodnou zamítl.

Proti označenému rozsudku podal stěžovatel kasační stížnost, opírající se o důvody vymezené v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

K označenému písm. a) § 103 odst. 1 s. ř. s. stěžovatel uvedl, že krajský soud (a žalovaný) nesprávným způsobem posoudil právní otázku, a sice, zda lze na souzený případ vztáhnout ustanovení § 16 písm. g) zákona o azylu, tedy že žádost o udělení azylu byla podána zjevně nedůvodně. Konkrétně uvedl, že se v domovské zemi dostal do finančních potíží a nebyl si schopen zajistit finanční prostředky pro svou obživu legálním způsobem; když žádal o zajištění zaměstnání či o sociální dávky byl státními orgány odmítnut a nezbylo mu než vycestovat ze země a požádat o azyl. Domnívá se, že splňuje podmínky vymezené v § 12 písm. b) a § 14 zákona o azylu, neboť patří do „sociální skupiny nezaměstnaných“, které nemají žádné hmotné zabezpečení a domovský stát tuto situaci toleruje, resp. podporuje. Odkázal rovněž na čl. 65 metodologické Příručky procedur a kritérií pro přiznání postavení uprchlíka.

K ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. stěžovatel uvedl, že žalovaný provedl nedostatečným způsobem dokazování a na základě zjištěného skutkového stavu nebylo možno spravedlivě rozhodnout. V této souvislosti uvedl, že žalovaný nerespektoval situaci stěžovatele, který má omezené možnosti pro obstarání důkazů o perzekuci v domovské zemi a krajský soud se tímto nijak nezabýval.

K označenému písm. d) § 103 odst. 1 s. ř. s. stěžovatel v kasační stížnosti uvedl, že soud nesprávným způsobem posoudil právní otázku, zda správní řízení netrpělo procesní vadou. K tomu rovněž doplnil, že správní orgán provedl nedostatečným způsobem dokazování, resp. namítl, že rozhodnutí žalovaného neodpovídá dikci § 47 odst. 3 správního řádu a řízení tak trpí neodstranitelnou vadou a je třeba jej zopakovat.

Na základě výše uvedených důvodů stěžovatel navrhuje zrušení shora označeného rozhodnutí krajského soudu a vrácení věci k dalšímu řízení. Stěžovatel v kasační stížnosti rovněž požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný poskytl na výzvu soudu ke kasační stížnosti vyjádření, ve kterém vyslovil souhlas se závěry soudu a odkázal na správní spis; k přiznání odkladného účinku kasační

stížnosti neshledal důvody. Uvedl, že označená příručka má toliko doporučující charakter. Navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

Napadené soudní rozhodnutí Nejvyšší správní soud přezkoumal v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Po přezkoumání kasační stížnosti Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Stěžovatel je zastoupen advokátem.

Před samotným posouzením věci považuje Nejvyšší správní soud za nutné předeslat, že v řízení o kasační stížnosti není jeho úkolem znovu posuzovat, zda měl být stěžovateli azyl udělen, nýbrž je jeho úkolem pouze posoudit, zda předchozí řízení naplňuje důvody vymezené v § 103 odst. 1 s. ř. s., specifikované stěžovatelem.

Protože stěžovatel nejprve uvádí důvod vymezený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy kasační stížnost podává z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, je třeba se vyjádřit k dopadu významu tohoto důvodu. Nesprávné posouzení právní otázky spočívá podle Nejvyššího správního soudu buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní závěr, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen. Nejvyšší správní soud tedy přezkoumal právní závěr, resp. výklad provedený krajským soudem (a žalovaným správním orgánem), avšak neshledal, že došlo k porušení zákona. Nejvyšší správní soud se tak s učiněnými závěry ztotožňuje a dovozuje, že krajský soud citovaná ustanovení zákona o azylu vyložil správně.

Nejvyšší správní soud dále uvádí, že podle ustanovení § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu stanoví, že žádost o udělení azylu se zamítne jako zjevně nedůvodná, pokud stěžovatel neuvádí skutečnosti o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů vymezených v § 12 zákona o azylu.

Z předloženého správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel podal dne 31. 5. 2004 návrh na zahájení řízení o udělení azylu, ve kterém výslovně uvedl, že o azyl žádá z důvodu, že zde chce zůstat a získat doklady k pobytu, doma má ekonomické potíže. Na otázku, čeho se obává v případě návratu do domovské země, pak odvětil, že by měl ekonomické potíže. Stejně tak z protokolu o pohovoru k důvodům návrhu na zahájení řízení o udělení azylu na území České republiky ze dne 31. 5. 2004 pak vyplynulo, že stěžovatel o azyl žádá z ekonomických důvodů. Ze správního spisu přitom dále vyplynulo, že stěžovatel v domovské zemi problémy se státními orgány neměl. Do České republiky přicestoval v roce

1994, požádal o vydání živnostenského listu, každý rok prodlužoval platnost víza až do listopadu 2003. Tehdy neměl na prodloužení pobytu peníze a od listopadu 2003 pobýval v České republice nelegálně. Když si nemohl prodloužit platnost víza, rozhodl se požádat o azyl. Žádal, aby mohl zůstat na území České republiky také z důvodů ekonomických. Stěžovateli byla na závěr pohovoru (vedeného za přítomnosti tlumočníka) poskytnuta možnost, aby se s obsahem protokolu seznámil, vyjádřil se k němu, resp. navrhl jeho doplnění; této možnosti však nevyužil.

Z takto zjištěného skutkového stavu, a to v rozhodující míře přímo od stěžovatele, vycházel správní orgán, jakož i krajský soud, a jejich závěr o tom, že stěžovatel neuvedl skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, tak plně vychází ze skutkového stavu zjištěného v průběhu správního řízení.

Ke konkrétním tvrzením stěžovatele – uváděl, že v domovské zemi se dostal do finančních potíží a nebyl si schopen zajistit finanční prostředky legálním způsobem; když žádal o zajištění zaměstnání či o sociální dávky byl státními orgány odmítnut a nezbylo mu než vycestovat ze země a požádat o azyl; domnívá se tak, že splňuje podmínky vymezené v § 12 písm. b) a § 14 zákona o azylu, neboť patří do „sociální skupiny nezaměstnaných“, které nemají žádné hmotné zabezpečení a domovský stát tuto situaci toleruje, resp. podporuje – Nejvyšší správní soud uvádí, že označené skutečnosti, byť se jedná o skutečnosti závažné, pod důvody vymezené zákonem o azylu podřadit nelze, a stěžovateli proto nepřisvědčil. Nejvyšší správní soud odkazuje na svou konstantní judikaturu, ze které vyplývá, že sociální skupina se skládá z osob podobného společenského původu nebo postavení, obdobných majetkových poměrů, společenských obyčejů, apod. Příslušnost k ní se stává důvodem k pronásledování zpravidla tehdy, když její politická, názorová orientace, minulost nebo hospodářská minulost jejich členů, či samotná jejich existence, jsou považovány za překážku politice vlády, nebo když taková skupina není považována za loajální vůči státu či jeho exekutivě. U stěžovatele však o takové sociální skupině nelze uvažovat, když je nutno vzít v úvahu i to, že nepříznivá ekonomická situace a ztížená možnost zaměstnání dopadá na všechny obyvatele domovské země. Nejvyšší správní soud rovněž nepřisvědčil ani tvrzenému naplnění čl. 65 metodologické Příručky procedur a kritérií pro postavení uprchlíka. Ač se za pronásledování v označené příručce považuje pronásledování nejen ze strany státních orgánů, ale rovněž ze strany obyvatelstva, nelze přehlédnout i další podmínku, a sice, že označené úřady musí tuto činnost ze strany obyvatelstva vědomě schvalovat. Ze spisu však nevyplývá, že by právě proti „sociální skupině nezaměstnaných“ byla v domovské zemi stěžovatele vedena, ať již ze strany státu, či státem schválená, perzekuce, jak ji má na mysli zákon o azylu či označená příručka. Nejvyšší správní soud tak shrnuje, že nenastaly podmínky vymezené zákonem o azylu a krajský soud postupoval správně. Ve všech námitkách vztahujících se naplnění prvního tvrzeného důvodu (§ 103 odst. 1 písm. a/ s. ř. s.) proto Nejvyšší správní soud stěžovateli nepřisvědčil.

Stěžovatel dále uvádí důvody vymezené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., který stanoví, že kasační stížnost lze podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

K tomu je třeba především uvést, že z odůvodnění rozsudku krajského soudu, ve spojení s údaji obsaženými ve spisu, je podle názoru Nejvyššího správního soudu zřejmé, že se krajský soud zabýval konkrétními dopady právě uvedeného a neshledal, že by žalovaný nezjistil úplně skutkový stav. Nejvyšší správní soud dospěl obdobně k závěru, že v odůvodnění jsou jasně jmenovány důkazy, z nichž žalovaný čerpal svá skutková zjištění, skutková zjištění jsou zde přehledně a srozumitelně uvedena a vyplývají z provedených důkazů. Po důkladném posouzení závěrů Krajského soudu v Plzni se s nimi Nejvyšší správní soud také ztotožňuje a konstatuje, že skutkový stav má oporu ve spisech a není s nimi v rozporu. Stejně tak po posouzení stěžovatelem uvedených skutečností, jakož i obsahu spisu, Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že k porušení zákona v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, nedošlo. K poslednímu možnému porušení („rozhodnutí správního orgánu je nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost“) Nejvyšší správní soud uvádí, že jeho možný dopad je třeba posuzovat vždy ve spojení se zněním konkrétního rozhodnutí. K rozhodnutí Krajského soudu v Plzni, jakož i k jemu předcházejícímu rozhodnutí žalovaného správního orgánu, zaujal Nejvyšší správní soud názor, že uvedená rozhodnutí ani touto vadou netrpí.

O první konkrétní námitce stěžovatele tak lze podle názoru Nejvyššího správního soudu shrnout, že žalovaný provedl dokazování dostatečným způsobem a na základě zjištěného skutkového stavu objektivně rozhodl. Krajský soud tak postupoval správně, pokud rozhodnutí žalovaného nezrušil.

K další konkrétní námitce stěžovatele - žalovaný nerespektoval situaci stěžovatele, který má omezené možnosti pro obstarání důkazů o perzekuci v domovské zemi a krajský soud se tímto nijak nezabýval – Nejvyšší právní soud uvádí, že žalovaný si obstaral pro své rozhodnutí dostatek důkazů, ze kterých se dal řádně dovodit jím učiněný závěr, přičemž respektoval omezené možnosti stěžovatele a vycházel z dostatečně prokázaných skutečností; krajský soud pak rozhodnutí žalovaného řádně přezkoumal. Ani v této námitce proto stěžovateli Nejvyšší správní soud nepřisvědčil.

Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že žádný z důvodů vymezených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. neshledal.

Stěžovatel konečně namítal i porušení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. (kasační stížnost lze podat z důvodu tvrzené „nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé).

První důvod (nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti rozhodnutí) spočívá buď v tom, že rozhodnutí vykazuje takové textové a formulační nedostatky, že z obsahu textu není dostatečně zřejmá souvislost s příslušnými podklady pro rozhodnutí, nebo případně v tom, že i jinak text rozhodnutí obsahuje nejasné, rozporné či jiným způsobem nesrozumitelné údaje. Taková nesrozumitelnost rozhodnutí však v souzené věci podle Nejvyššího správního soudu nenastala. Následující důvod (nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí) je potom třeba spatřovat v tom, že se rozhodnutí neopírá o důvody, které opodstatňují dospět k určitému výroku rozhodnutí a možný dopad je třeba posuzovat vždy ve spojení se zněním konkrétního rozhodnutí. Po přezkoumání Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že krajský soud správně vyšel ze skutkového a právního stavu, jenž existoval v době rozhodování žalovaného správního orgánu, a zabýval se všemi výroky

napadeného rozhodnutí v mezích žalobních bodů. Podle názoru Nejvyššího správního soudu se tak rozhodnutí krajského soudu dostatečně opírá o důvody, které opodstatňují dospět k předmětnému výroku. K posledně jmenovanému důvodu, tedy že se může jednat o nepřezkoumatelnost spočívající v jiné vadě řízení před soudem, Nejvyšší správní soud poznamenává, že je třeba jeho význam posuzovat jako důvod pro zrušení rozhodnutí soudu prvního stupně pouze za předpokladu splnění věty navazující, tedy mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, což v souzené věci podle Nejvyššího správního soudu však nenastalo.

Ke konkrétní námitce stěžovatele (vážící se k tomuto stížnostnímu důvodu) - krajský soud nesprávným způsobem posoudil právní otázku, zda správní řízení netrpělo procesní vadou; správní orgán provedl nedostatečným způsobem dokazování resp. rozhodnutí žalovaného neodpovídá dikci § 47 odst. 3 správního řádu a řízení tak trpí neodstranitelnou vadou a je třeba jej zopakovat - zaujal Nejvyšší správní soud závěr, že rozhodnutí je zcela v souladu s dikcí ustanovení § 47 odst. 3 správního řádu. Nejvyšší správní soud je toho názoru, že si správní orgán opatřil dostatek důkazů na jejichž základě zjistil přesně a úplně skutkový stav věci, tyto vyhodnotil v kontextu platné právní úpravy. V souladu s tím je rozhodnutí žalovaného také podrobně a přesvědčivě odůvodněno, není tudíž zatíženo neodstranitelnou vadou jak namítá stěžovatel, a proto řízení není třeba zopakovat. Krajský soud tak postupoval i v tomto případě, t. j. při posouzení právní otázky správně. K další (opakované) námitce stěžovatele - správní orgán provedl nedostatečným způsobem dokazování - odkazuje Nejvyšší správní soud na výklad podaný k § 103 odst. 1 písm. b) (viz výše) a stěžovateli rovněž nepřisvědčil.

Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že v souzené věci naplnění žádného z důvodů vymezeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. neshledal.

Nejvyšší správní soud tedy shrnuje, že stěžovatel neuvedl skutečnost svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, a tyto skutečnosti nebyly ani jinak zjištěny, a správní orgán proto správně žádost o udělení azylu jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu zamítl, přičemž krajský soud správně posoudil, že skutkový stav byl žalovaným správním orgánem zjištěn přesně, důkazy, které si správní orgán opatřil byly úplné a tyto vyhodnotil v kontextu platné právní úpravy.

Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že v souzené věci neshledal stěžovatelem uváděné skutečnosti, ve spojení s ustanovením § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s., za opodstatněné. Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Za této procesní situace, kdy Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodl neprodleně po jejím obdržení a po nezbytném poučení účastníků řízení o složení senátu, se z důvodu nadbytečnosti již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Protože žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žádnému z účastníků se právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. srpna 2005

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu